संघ, संस्था दर्ता तथा नवीकरण निर्देशिका २०७७

पाखीबास नगरपालिका, धनकुटा

नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति : २०७७/०३/३१

पाखीबास नगरपालिका

पाखीबास नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको **संघ, संस्था दर्ता तथा नवीकरण निर्देशिका २०७७,** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (३) अनुसार पाखीबास नगर कार्यपालिकाको मिति २०७७/०३/३१ को कार्यपालिकाको वैठकवाट स्विकृत गरी सर्वसाधरणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

प्रस्तावनाः

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा (७) मा व्यवस्था भए बमोजिम पाखीबास नगरपालिका क्षेत्रभित्र सामाजिक, आर्थिक, साहित्यिक, वैज्ञानिक, शैक्षिक, बौद्धिक, शारिरिक, व्यवसायिक तथा परोपकारी सामाजिक गैर नाफा मुलक संस्थाहरुको दर्ता तथा नवीकरण गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

स्थानीय तहको प्रशासकीय कार्यविधि ऐन, २०७५ को दफा ४ को उपदफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी कार्यपालिकाले यो निर्देशिका वनाई लागू गरेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः

(१) यस निर्देशिकाको नाम “संघ, संस्था दर्ता तथा नवीकरण निर्देशिका २०७७” रहेको छ ।

(२) यो निर्देशिका कार्यपालिकाले स्वीकृत गरेको मिति देखि प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषाः विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामाः-

(क) “संस्था” भन्नाले सामाजिक, आर्थिक, साहित्यिक, बैज्ञानिक, शौक्षिक, बौद्धिक, शरीरिक, व्यवसायिक तथा परोपकारी, सामाजिक, गैर नाफा मूलक कार्यहरुको विकास एवं विस्तार गर्ने उद्देश्यले स्थापना भएको संघ संस्था, क्लव, परिषद, अध्ययन केन्द्र, समूह आदि सम्झनु पर्नेछ ।

(ख) “नगरपालिका” भन्नाले पाखीबास तगरपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

(ग) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले पाखीबासनगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ ।

(३) “कार्यालय” भन्नाले पाखीबास नगर कार्यपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ञ) “सम्बन्धित शाखा” भन्नाले कार्यालयको प्रशासन शाखा सम्झनु पर्दछ ।

(च) “सञ्चालक समिति” भन्नाले संस्थाको विधान अनुसार गठन भएको सञ्चालक समिति सम्झनु पर्दछ ।

३. **दर्ता नगरी संस्था खोल्न नहुने :**

यस निर्देशिका बमोजिम दर्ता नगरी कसैले पनि संस्था स्थापना गर्न हुदैन ।

**४.	संस्थाको दर्ता र नवीकरण :**

(१)	पाखीबास नगरंपालिका क्षेत्रभित्र संस्था स्थापना गर्न चाहने कुनै सात जना वा सो भन्दा बढी व्यक्तिहरुले संस्था सम्बन्धी देहायका विवरण खुलाई संस्थाको विधानको एक प्रति र नगरंपालिकाले निर्धारण गरेको दस्तुर सहित **अनुसूची - १** बमोजिमको ढाचामा कार्यालय प्रमुख समक्ष निवेदन दिनुपर्छ ।

(क)	संस्थाको नाम

(ख)	उद्देश्यहरु,

(ग)	सञ्चालक समितिका सदस्यहरुको नाम, ठेगाना र पेशा,

(घ)	आर्थिक श्रोत,

(ङ)	कार्यालयको ठेगाना,

(च)	संस्थाको विधान ।

(२)	संस्था दर्ता शुल्क रू १०००/-तथा नविकरण शुल्क रू ५००/- लाग्ने छ ।

(३)	उपदफा (१) बमोजिमको निवेदन प्राप्त भएपछि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले आवश्यक जांचबुझ गरी संस्था दर्ता गर्न उचित ठानेमा एक हप्ताभित्र तोकिएको शुल्क लिई **अनुसूची-२** बमोजिमको दर्ता कितावमा संस्था दर्ता गरी प्रमाण पत्र दिईनेछ ।

(४)	दफा (२) बमोजिम दर्ता कितावमा संस्था दर्ता गरे पश्चात **अनुसूची-३** बमोजिम तोकिएको ढांचामा प्रमाणपत्र दिइनेछ ।

(५)	पाखीबास नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा दर्ता भई संचालनमा रहेका प्रत्येक संस्थाले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको तीन महिनाभित्र नवीकरण गरि सक्नुपर्नेछ । यदि ३ महिनाभित्र नवीकरण नगरेमा नवीकरण शुल्कमा थप शुल्क रु १००/- लिई चैत्र मसान्त भित्र नवीकरण गरिनेछ । यदि चैत्र महिनाभित्र नवीकरण नगरेमा नवीकरण शुल्कमा थप शुल्क रु २००/- लिई अषाढ मसान्त भित्र नवीकरण गरिनेछ । संस्था दर्ता गरको वा पछिल्लो पटक नविकरण गरेको मितिले ३ वर्ष भित्र नविकरण गरेमा वार्षिक रू १०००/- थप दस्तुर लिई नवीकरण गरिनेछ । ३ वर्ष भित्र पनि नविकरण नगरेमा दर्ता स्वत खारेज हुनेछ ।

(६)	संस्था नविकरणका लागि निवेदन पेश गर्दा सम्वन्धित वडाको सिफारिस पत्र, लेखापरिक्षण प्रतिवेदन,संस्थाको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तथा कर चुक्ता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि अनिवार्य रूपमा पेश गर्नु पर्दछ ।

**५.	संगठित संस्था मानिनेः**

(१)	यस निर्देशिका अन्तर्गत दर्ता भएका प्रत्येक संस्था अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला स्वशासित र संगठित संस्था हुनेछ । सो संस्थाको सबै कामको निमित्त आफ्नो छुट्टै छाप हुनेछ ।

(२) संस्थाले व्यक्ति सरह चल अचल सम्पति प्राप्त गर्न, उपभोग गर्न र बेचबिखन गर्न सक्नेछ ।

(३) संस्थाले व्यक्ति सरह आफ्नो नामबाट नालिस उजुर गर्न सक्नेछ र सो उपर पनि सोही नामबाट नालिस उजुर लाग्नेछ ।

६. संस्थाको सम्पत्तिः

(१) संस्थाको सदस्य वा कर्मचारी लगायत कुनै व्यक्तिले संस्थाको विधान विरुद्ध संस्थाको कुनै सम्पति दुरुपयोग गरेमा, कब्जा गरेमा वा रोक्का राखेमा कार्यालयले त्यस्तो सम्पति दुरुपयोग गर्ने, कब्जा गर्ने वा रोक्का राख्नेबाट जफत गरी संस्थालाई फिर्ता बुझाई दिनसक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको संस्थाको सम्पत्ति फिर्ता गर्ने गरी कार्यालयले गरेको कार्यवाहीमा चित्त नबुझेमा चित्त नबुझने व्यक्तिले प्रचलित कानुनले तोके बमोजिम पुनरावेदन गर्नसक्नेछ ।

७. यस कार्यविधि जारी हुनु भन्दा अघि दर्ता नभई स्थापना भएका संस्थाले दर्ता गर्नेः

यो निर्देशिका प्रारम्भ हुनु भन्दा अघि तत्काल प्रचलित कानुन बमोजिम दर्ता नभई स्थापित भई संचालनमा रहेका संस्थाले पनि यो निर्देशिका प्रारम्भ भएको मितिले ३ महिनाभित्र यसै बमोजिम दर्ता गराउनु पर्नेछ ।

८. संस्थाको उद्देश्यहरू हेरफेरः

(१) संस्थाको उद्धेश्यहरुमा हेरफेर गर्न आवश्यक देखेमा वा संस्थालाई अन्य कुनै अर्को संस्थामा गाभ्न उचित देखेमा संस्थाको सञ्चालक समितिले तत्सम्बन्धी प्रस्ताव तयार गरी सो प्रस्ताव उपर छलफल गर्न संस्थाको विधान बमोजिम साधारण सभा बोलाउनु पर्नेछ ।

(२) साधारण सभामा उपस्थित भएका जम्मा सदस्य संख्याको दुई तिहाई सदस्यहरुले प्रस्तावमा समर्थन जनाएमा सो प्रस्ताव साधारण सभाबाट पारित भएको मानिने छ । तर सो प्रस्ताव लागु गर्न कार्यालयको पूर्व स्वीकृति लिनुपर्नेछ ।

९. हिसाबको विवरण पठाउनुपर्नेः

सञ्चालक समितिले सामाजिक परीक्षण गरी आफ्नो संस्थाको हिसाबका विवरण लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन सहित प्रत्येक वर्ष कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

१०. हिसाब जाँच गर्नेः

(१) कार्यालयले आवश्यक देखेमा संस्थाको हिसाब कार्यालयको अधिकारप्राप्त व्यक्तिबाट जाँच गराउन सक्नेछ ।

(२) हिसाब जाँच गर्ने अधिकारीले मागेको विवरण तथा कागजपत्रहरु उपलब्ध गराउनु वा सोधेको प्रश्नको जवाफ दिनु संस्थाको पदाधिकारी, सदस्य र कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ ।

(३) हिसाब जाँच गर्ने अधिकारीले कार्यालयले तोकिएको म्यादभित्र हिसाब जँचको प्रतिवेदन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई पेश गर्नुपर्नेछ । र सो प्रतिवेदनको आधारमा संस्थाको कुनै सम्पत्ति सो संस्थाको कुनै पदाधिकारी, सदस्य वा कर्मचारीले हिनामिना गरेको, नोक्सान गरेको वा दुरुपयोग गरेको देखिन आएमा नगर कार्यपालिकाको बैठकले सो को असुल उपर गर्न गराउन आदेश दिनेछ ।

११. दण्ड सजायः

(१) दफा (३) बमोजिम कार्यलयमा दर्ता नगराई संस्था स्थापना गरेमा वा दफा ७ बमोजिम दर्ता नगरी संस्था संचालन गरेमा त्यस्ता संस्थाको सञ्चालक समितिको सदस्यहरुलाई कार्यालयले जनही दश हजार रुपैया सम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ ।

(२) दफा (९) बमोजिम हिसावको विवरण नपठाएमा प्रवन्ध समितिका सदस्यहरुलाई जनही तीन हजार रुपैया सम्म जरीवाना गर्ने सक्नेछ । तर कुनै सदस्यले दफा ९ उल्लंघन हुन नदिन सकभर प्रयत्न गरेको थियो भन्ने सन्तोषजनक प्रमाण पेश गर्न सकेमा निजलाई दण्ड सजाय गरिने छैन ।

(३) दफा (१०) को उपदफा (२) बमोजिम हिसाब जाँच गर्ने सम्बन्धित अधिकार वा पदाधिकारीले मागेको विवरण तथा कागजातपत्र वा सोधेको प्रश्नको जवाफ नदिने सम्बन्धित पदाधिकारी सदस्य वा कर्मचारीलाई कार्यलयले एक हजार रुपैंयासम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ ।

(४) दफा (८) बमोजिम कार्यालयको पूर्व स्वीकृति नलिई संस्थाको उद्देश्यमा हेरफेर गरेमा वा अर्को संस्थासँग गाभेमा वा संस्थाले आफ्नो उद्देश्यको प्रतिकूल हुनेगरी काम कारवाही गरेमा र कार्यालयले दिएको निर्देशन पालना गरेमा कार्यालयले त्यस्तो संस्थाको दर्ता निलम्वन वा खारेज गर्न सक्नेछ ।

१२. पुनरावेदनः

दफा (११) बमोजिम कार्यालयले गरेको अन्तिम निर्णय उपर ३५ दिन भित्र तोकिएको अदालतमा पुनरावेदन लाग्नेछ ।

१३. संस्थाको विघटन र त्यसको परिणामः

(१) संस्थाको विधान बमोजिम कार्यालय संचालन गर्न नसकी वा अन्य कुनै कारणवश विघटन भएमा त्यस्तो संस्थाको जायजेथा यस कार्यालयमा सर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजम विघटन भएको संस्थाको दायित्वको हकमा संस्थाको जायजेथाले थामेसम्म त्यस्ता दायित्व नगरपालिकाले व्यहोर्ने छ ।

१४. अधिकार प्रत्यायोजनः

यो निर्देशिका कार्यन्वयनको लागि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले तोकेको अधिकृतस्तरको कर्मचारीलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

१५. अन्य नेपाल ऐन बमोजिम दर्ता वा स्थापना गर्नुपर्नेः

कुनै संस्थाको दर्ता वा स्थापना गर्ने सम्बन्धमा अर्को नेपाल ऐनमा छुट्टै व्यवस्था भएकोमा यस निर्देशिकामा अन्यन्त्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि त्यस्तो संस्था सोही ऐन बमोजिम दर्ता वा स्थापना गर्नुपर्नेछ ।

१६. सूचिकृत सम्वन्धि व्याबस्था :

यो निर्देशिका जारी हुनुभन्दा अघि अन्य निकायहरुमा दर्ता तथा नविकरण भएका संघ संस्थाहरुले समेत नगरपालिकामा सुचिकृत गरी संस्थाको नियामानुसार नविकरण गर्नुपर्नेछ ।

१७ खारेजी र बचाउः

(१) संघीय वा प्रदेशिक व्यवस्थापिकाले निमार्ण गरेको कानुन विपरीत भएका दफा सोही अनुसार खारेज वा परिमार्जन हुनेछ ।

(२) यस कानुनलाई प्रतिस्थापन हुने गरी अर्को कानुन बनेर लागु नभएसम्म यसै निर्देशिका अनुसार भए गरेको मानिनेछ ।

अनुसूची (१)

(दफा ४ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

निवेदन पत्रको ढाँचा

श्री प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतज्यू
पाखीबास नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
पाखीबास, धनकुटा ।

विषयः संस्था दर्ता/ नविकरण गरिदिनु हुन ।

महोदय,

हामीले ……………………………………………. सम्बन्धी संस्था खोल्न चाहेकोले संस्था दर्ता तथा नवीकरण निर्देशिका, २०७६ बमोजिम संस्था दर्ता गर्नको लागि देहायको विवरण खुलाई निवेदन पेश गरेका छौं । साथै प्रस्तावित सस्थाको विधानको १ प्रति पनि यसैसाथ संलग्न गरिएको छ । नियमानुसार संस्था दर्ता गरिदिनुहुन हार्दिक अनुरोध छ ।

विवरणः

१. संस्थाको नाम, ठेगानाः

२. संस्थाको उद्देश्यः

(क)
(ख)
(ग)

३. सञ्चालक समितिहरुको विवरण :

क.सं	नाम, थर	ठेगना	पेशा

४. आर्थिक श्रोत :

५. संलग्न कागजातहरु :

१. संस्थाको विधान

२. वडा कार्यालयको सिफारिस

३. सञ्चालन समितिको पदाधिकारीहरु प्रत्येकको नागरिकताको प्रतिलिपि

४. संस्थाको छापको नमूना

<u>निवेदकको</u>

हस्ताक्षरः

निवेदकको नाम, थरः

सम्पर्क नं.:

मितिः

अनुसूची(२)

(दफा ४ को उपदफा (२) संग सम्बन्धित)

संस्था दर्ता किताबको ढांचा

दर्ता नं	दर्ता मिति	संस्थाको नाम र ठेगाना	संस्थाको उद्देश्य/कार्यक्षेत्र	संस्थाकोपदाधिकारी एवं सदस्यहरुको नाम	ठेगाना

अनुसूची (३)

(दफा ४ को उपदफा (३) संग सम्बन्धित)

<u>सस्था दर्ता प्रमाण-पत्रको ढांचा</u>

पाखीबास नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

पाखीबास धनकुटा, प्रदेश नं. १, नेपाल

<u>संस्था दर्ता प्रमाण-पत्र</u>

संस्था दर्ता नं. …………

पाखीबास नगरपालिका अन्तरगत वडा नं.………मा अवस्थित …………………………………… संस्थालाई संस्था दर्ता तथा नवीकण निर्देशिका, २०७६ को दफा ४ बमोजिम ………………… साल ………………… महिना ………………… गतेमा यस कार्यालया दर्ता गरी यो प्रमाण-पत्र दिइएको छ ।

दर्ता गर्ने अधिकारीको

दस्तखतः

नाम, थरः

पदः

मितिः

नवीकरण तालिका

नवीकरण गरेको मिति	दर्ताको प्रमाण-पत्र बहाल रहने अवधि	नवीकरण दस्तुर, रसिद नं.	नवीकरण गर्ने अधिकारीको दस्तखत